

og Angst for fælles Fare; end naar der ingen Fare er til Stede, vil fuld Enighed om Ordningen af vort Forsvarsberedskab sikkert høre til det uopnaaelige, indtil den Dag kommer, da vi kan gaa til Afrustning eller i hvert Fald gaa til at drøfte Spørgsmaalet om Afrustning som noget for os alle selvfølgelig; indtil den Dag vil der sikkert nok herske Strid om, hvilke ydre Midler der er bedst egnede til Bevarelsen af vort Lands Selvstændighed.

Disse Samlingstanker er efter min Mening saa meget mindre tiltalende, som det, der tænkes paa, ikke er en Samling til Venstre, men en Samling til Højre. Naar der er Tale om Ordningen af Forsvarsvæsenet, er det en Samling fra Venstre til Højre, det er ikke en Samling fra Militarisme til mindre Militarisme, man tænker paa, men omvendt, og paa samme Maade med den anden store Sag, Grundlovssagen. Naar det ærede Medlem fra Sæby (Pinstrup) forleden Dag her sagde, at der ude i Befolkningen ikke længere var nogen Interesse for Grundlovssagen, man taler ikke om den, tror jeg ikke, det er rigtigt. Jeg kan forsikre det ærede Medlem om, at naar jeg har Lejlighed til at skifte Ord med Vælgerne, er noget af det første, de spørger om, netop Grundlovssagen. Naturligvis ligger Krigen, og hvad dermed staar i Forbindelse, Folk i Tankerne mere end noget andet, det kan ikke være anderledes, men Grundlovssagen hører dog til de Spørgsmaal, der drøftes Mand og Mand imellem, og stadig spørges der om, hvad det bliver til med den. Naar der her tales om Samling, saa tænker man ikke i og for sig paa en Samling af Grundlovsparterierne; man skulde ogsaa tro, at de var tilstrækkeligt samlede efter alt, hvad der er foregaaet, og da navnlig efter Landstingsvalget, hvor Vælgerne gav Grundlovsparterierne en større Sejr, end man forud havde Grund til at vente. Nej, naar der her tales om Samling, er det atter Samling til Højre. Ude hos Vælgerne er det derimod anderledes. Naar Spørgsmaalet har været stillet for Vælgernes Domstol, har Svaret altid været, som nu ved Landstingsvalget, at man vil Samling til Venstre. Vi har nu et Forslag, som de tre Fjerdedele af Vælgerne har givet deres Tilslutning. Skal det nu ogsaa have Tilslutning fra den sidste Fjerdedel, vil det efter min Mening blive forringet saa stærkt, at de tre Fjerdedele langt fra er tilfredse dermed, uden at den ene Fjerdedel faar saa meget, at den bliver fuldt tilfreds. En Grundlov, som hele Folket vil føle sig tilfreds med, er uop-

naaelig, og saa hellere en Grundlov, som de tre Fjerdedele er glade ved og den ene Fjerdedel stærkt misfornøjet med, end en Grundlov, som ingen synes godt om, og som alle er jævnt utilfredse med. Jeg ser nok, at Højre, i alt Fald efter Artikler i et Par Højreblade, har nedskrevet deres Krav fra forrige ordinære Samling ganske betydeligt. Men skal Grundlovsparterierne gaa ind navnlig paa et enkelt Punkt, om kvalificeret Majoritet overfor Ekspropriationslove, bliver Forslaget forringet saaledes, at de tre Fjerdedele af Vælgerne, i alt Fald en meget stor Del af dem, bliver misfornøjede med det.

Men jeg har aldrig kunnet forstaa, at det skulde være noget saa attraaværdigt at faa en Grundlov, som hele Folket kan give sin Tilslutning. Naar man henviser til, at Juni-Grundloven blev vedtaget med 119 Stemmer mod 4, dækker det ikke de virkelige Forhold, hverken i Rigsforsamlingen eller i Folket. Overfor Grundlovsudkastet stilledes der til sidst et Mæglingsforslag, for hvilket kun 68 stemte Ja og 66 Nej. Da Grundlovsudkastet dermed var bortfaldet, bed Bondevennerne, om jeg saa maa sige, i det sure Æble og tog det Bruun-Jespersenske Mæglingsforslag, men det var alle bekendt, at hverken Højre eller Bondevennerne var fornøjede med Resultatet. I 1866 gennemførtes Grundlovsændringen i Folketinget med 55 Stemmer mod 44 og i Landstinget med 30 mod 20. Da kunde tre Femtedele af Landstinget og fem Niendedele af Folketinget nok vedtage en ny Grundlov. Skulde vi saa ikke nu kunne gennemføre en Grundlov, som tre Fjerdedele af Befolkningen staar bag ved?

Jeg vil slutte med at sige, at hvis man tror, at der ude i Befolkningen er Tanker om en Samling til Højre, er det forkert. En Samling der, naar alle Spidsfindigheder er lagte til Side og Masken er faldet, betyder en Samling til Højre, vil aldrig blive godkendt af Befolkningens Flertal.

Nørgaard: Da min Tale i alt væsentligt er en Imødegaaelse af det voldsomme Angreb, som jeg forleden var Genstand for fra Kultusministerens Side, havde jeg rigtignok gerne set, at den højtærede Minister havde været til Stede. (*Finansministeren* [Brandes]: Nu bliver han hentet). Ja, inden den højtærede Minister saa kommer til Stede, kan jeg maaske gøre et Par Bemærkninger til det ærede Medlem fra Vordingborg (Dahl). Det ærede Med-